

«ШВЕДСЬКИЙ ДІМ» І «ШВЕДСЬКА МОДЕЛЬ»: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

Поняття «шведський дім» та суспільно-політичні реалії, що за ним стоять, виникли вже після Першої світової війни, відобразивши багатовікове прагнення шведського народу до гармонійного існування, що глибоко закладене у його національній свідомості.

Неучасть Королівства Швеція у військових діях заклала сприятливі основи для економічного розвитку держави, яка тепер стояла на крок попереду багатьох інших європейських країн. Післявоєнна криза зачепила також і Швецію, однак після приходу до влади соціал-демократів у 1932 р. ситуація стабілізувалась.

«Шведський дім» завдячує своєму виникненню Перу Альбін Ханссону, лідерові соціал-демократичної партії Швеції, а згодом і прем'єр-міністрові Королівства, який у своєму виступі на з'їзді партії у червні 1928 р. зазначив наступне: «Ми повинні прагнути до розбудови партії на значно ширших засадах, зробити її справді великою народною партією, яка за підтримки народної більшості може здійснити мрію про затишний шведський дім». На відміну від схожих ідей, висловлюваних раніше ідеологами націоналістичного спрямування, зокрема Рудольфом Челленом, для Ханссона «шведський дім» мав стати радикальним проектом, втіленим за допомогою соціальних реформ, що поклало би край класовому протистоянню; на зміну конфліктам повинен був прийти консенсус.

Вдале співвідношення сільського господарства та промисловості, а також такий ринок праці, який не залежав від політичної ситуації, стали взірцем для інших держав, так званою «шведською моделлю». Зміни, що прийшли завдяки проведенню реформ у соціальній сфері, зосередженню на охороні здоров'я, сім'ї, соціальному захисті в поєднанні із вдалою економічною політикою, сформували образ Швеції як успішної держави. Органи державної влади Королівства доклали чимало зусиль до створення ефективних інститутів, що контролювали рівень безробіття та розвиток сільськогосподарського сектора.

Соціал-демократи також стимулювали співпрацю між профспілками, організаціями роботодавців та партіями Риксдагу, розуміючи, що лише так можливо досягнути суспільно-політичної гармонії.

Оскільки Швеція не воювала у Другій світовій війні, країна та її народне господарство після закінчення воєнних дій були готовими до виходу на експортний ринок. Побудова «шведського дому» та економічне зростання вважались синонімами і йшли пліч-о-пліч.

Останні десятиліття XX століття внесли свої корективи у цю політику з огляду на нові вимоги до демократичного суспільства та проблеми, що постали перед ним.

Література.

1. Susanna Hedenborg, Lars Kvarnström, 2007: Det svenska samhället 1720-2000. Böndernas och arbetarnas tid. Författarna och Studentlitteratur. Ss 275-276, 295-296.
2. Carl Crimberg, 1963: Svenska folkets underbara öden. X 1907-1945. P.A. Norstedt & Söners Förlag, Stockholm. Ss 344-345.